

K-meddelelse nr. 39

Nedsættelse af undervisningstiden kræver lægeerklæring og fritagelse for fag kræver pædagogisk-psykologisk vurdering

En skole kan ikke vælge at nedsætte undervisningstiden for en elev eller fritage en elev for undervisning i fag i stedet for at tilbyde eleven relevant støtte i undervisningen, herunder specialpædagogisk bistand.

For elever, der modtager specialundervisning, kan undervisningstiden kun nedsættes med forældrenes samtykke og hvis elevens helbred ifølge lægeerklæring ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Elever, der modtager specialundervisning, kan kun fritages for undervisning i et eller flere af folkeskolens fag (dog ikke dansk og matematik) med forældrenes samtykke og på baggrund af en aktuel pædagogisk-psykologisk vurdering. Forinden bør indholdet i og målet for elevens læring i faget forsøges tilpasset elevens forudsætninger.

Meddelelse:

Klagenævnet for Specialundervisning ser flere eksempler på, at kommuner eller skoleledere nedsætter undervisningstiden eller fritager en elev for undervisning i fag i stedet for at tilbyde eleven relevant støtte i undervisningen og uden at tilbyde anden undervisning i de timer, hvor eleven er fritaget for et fag.

Klagenævnet ser eksempler på nedsættelse af undervisningstiden og fritagelse for fag både for elever, der ikke modtager specialundervisning, og for elever, der modtager specialundervisning.

Nedsættelse af undervisningstiden

For elever, der modtager specialundervisning (elever som får støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, går i specialklasse eller går på specialskole) er det muligt at gøre undtagelse fra undervisningstidens samlede længde efter bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Følgende to betingelser skal være opfyldt, før skole/kommune kan nedsætte undervisningstiden:

- forældrene skal samtykke til nedsættelsen,
- der skal foreligge en lægeerklæring om, at elevens helbred ikke tillader gennemførelse af fuld undervisning.

Fritagelse for fag

Fritagelse for et eller flere af folkeskolens fag kan ikke træde i stedet for at give en elev relevant støtte, herunder specialundervisning.

Efter bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand kan en elev fritages for undervisning i et fag, hvis en elev har usædvanligt store vanskeligheder i et fag, således at det ikke skønnes hensigtsmæssigt at give eleven specialundervisning i faget.

Reglerne om fritagelse for et eller flere af folkeskolens fag - dog ikke dansk og matematik - tager sigte på de situationer, hvor funktionsvanskeligheder på afgørende måde hindrer eleven i at få udbytte af undervisningen i faget. Eleven skal have anden relevant undervisning i de frigjorte timer.

Inden der træffes beslutning om helt at fritage en elev for et fag, bør indholdet i og målet for elevens læring i faget forsøges tilpasset elevens forudsætninger.

Afgørelse herom træffes af skolens leder.

Følgende tre betingelser skal være opfyldt:

- forældrene skal samtykke til fritagelsen,
- afgørelsen skal træffes på baggrund af en aktuel pædagogisk-psykologisk vurdering,
- eleven skal have anden undervisning i stedet for det fag, eleven fritages for.

Lovgrundlag, anvendte bestemmelser m.v.

Bekendtgørelse af lov om folkeskolen (LBK nr. 989 af 23. august 2017)

- § 3, stk. 2 og § 20, stk. 2.

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=192527>

Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014)

- § 12, stk. 3, om nedsættelse af undervisningstiden
- § 13, stk. 1, om fritagelse for et eller flere af folkeskolens fag

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=163941>

Vejledning om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (vejledning nr. 11056 af 24. november 2015)

- Pkt. 50 om fritagelse
- Pkt. 68 om fritagelse

<https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=175630>